

Budget 2023 - 2026

Økonomaftalen for 2023

Regeringen og KL indgik den 8. juni 2022 aftale om kommunernes økonomi for 2023 samt om en midtvejsregulering af bloktilskuddet i 2022. I dette notat beskrives aftalens overordnede økonomiske konsekvenser for Norddjurs Kommune.

Resume af aftalen

- Kommunernes serviceramme bliver hævet med 1,3 mia. kr. så den samlede serviceramme udgør 287,4 mia. kr. før korrektion for DUT sager m.v.
- Anlægsrammen er aftalt til 18,5 mia. kr. hvoraf staten finansierer 17,5 mia. kr.
- Midtvejsreguleringen indeholder en tilbagebetaling vedrørende det budgetgarantiområde samt en kompensation for ændret pris og lønskøn for 2022
- Covid-19 udgifterne i 2022 bliver kompenseret for nettoudgifter til bl.a. rengøring og testkapacitet. Der er aftalt en kompensation på 0,6 mia. kr. Herudover bliver der endelig opgjort kompensationen for 2020 og 2021. Dette beløb kan opgøres til 2,3 mia. kr.
- Udgifter til håndtering af fordrevne fra Ukraine kompenseres via to puljer. Én pulje på 164 mio. kr. på baggrund af indmeldte udgifter og til håndtering indkvarteringsudgifter. Særtilskud på 236 mio. kr. som målrettes kommuner der har modtaget særligt mange fordrevne fra Ukraine.
- Særtilskudspuljen §16 forhøjes med 250 mio. kr. hvoraf 100 mio. kr. finansieres af bloktilskuddet
- Der afsættes en skattepulje på 150 mio. kr. til at understøtte skattefleksibiliteten i kommunerne. Forudsætningen for udbetalinger fra puljen er at skatteeniveauet samlet set er uændret.

Serviceramme

Kommunernes samlede serviceramme bliver hævet med 1,3 mia. kr. sammenlignet med økonomaftalen for 2022. Når servicerammen bliver hævet, får kommunerne ekstra indtægter gennem bloktilskuddet til at dække udgifterne. For Norddjurs Kommune betyder det en skønnet andel på ca. 8,2 mio. kr. Beløbet vil udelukkende kunne dække de kommunale merudgifter forbundet med demografiudviklingen. Den vejledende serviceramme for Norddjurs Kommune forventes udmeldt af KL i løbet af juni.

Det er aftalt at 3 mia. kr. af bloktilskuddet er betinget af at servicerammen i budgettet overholdes.

Anlæg

Den kommunale anlægsramme for 2023 er aftalt til at udgøre 18,5 mia. kr. Der er tale om en reduktion på 1,4 mia. kr. i forhold til anlægsrammen for 2022. Kommunerne skal selv finansiere 1 mia. kr. af puljen gennem en likviditetsfinansiering via et træk i bloktilskuddet.

KL vil udmelde en vejledende anlægsramme for Norddjurs Kommune i juni. KL er i gang med at udarbejde en model til beregning af en vejledende anlægsramme for hver kommune. Den foreløbige model bygger på en fordelingsnøgle der fungerer som en "vippemodell", der tager udgangspunkt i budgetterne for 2013-2022. Modellen flytter 25 pct. af gennemsnitsanlægsrammen fra kommuner der ligger over landsgennemsnittet, til kommuner der ligger under landsgennemsnittet.

1 mia. kr. af bloktilskuddet er betinget af at kommunerne i budgettet overholder den samlede anlægsramme på 18,5 mia. kr.

Midtvejsreguleringen for 2022

I aftalen er midtvejsreguleringen samlet opgjort til 4,2 mia. kr. som skal tilbagebetales til staten. Midtvejsregulering fordeler sig med en tilbagebetaling på 7 mia. kr. vedrørende det budgetgaranterede område, og et tilskud på baggrund af et ændret skøn for løn- og prisudviklingen på serviceudgifterne på 2,8 mia. kr.

Kommunernes servicerramme forhøjes derfor med 2,8 mia. kr. i 2022. Herudover vil lov- og cirkulærepragrammet og øvrige reguleringer også blive udbetalt som en del af midtvejsreguleringen, og servicerrammen vil blive justeret tilsvarende.

For Norddjurs Kommunes vedkommende vil midtvejsreguleringen ~~netto~~ udgøre en tilbagebetaling på ca. ~~26,5 mio. kr.~~ ~~Beløbet bliver opkrævet i 4. kvartal 2022.~~ ~~Der skal tilbagebetales~~ 44,1 mio. kr. vedrørende de budgetgaranterede områder. Omvendt modtager Norddjurs Kommune kompensation på ca. 17,6 mio. kr. for det ændrede pris- og lønskøn. ~~Kompensationsbeløbet kan opgøres til ca. 17,6 mio. kr.~~ Midtvejsreguleringen bliver opkrævet i 4. kvartal 2022.

Covid-19

Indsatsen mod Covid-19 er fortsat ind i 2022, dog med en betydelig mindre indsats efter at Corona ikke længere betragtes som en samfundskritisk sygdom. Kommunerne har i foråret indmeldt deres afholdte udgifter til håndteringen af Covid-19 som kan opgøres til 0,6 mia. kr. Det er endvidere aftalt at der ydes endelig kompensation for de afholdte udgifter i 2020 og 2021, hvilket er aftalt til 2,3 mia. kr. Kompensationsbeløbet bliver fordelt efter indbyggertal. Aarhus kommune modtager derudover 0,1 mia. kr. i forbindelse med koordineringen af indkøb og lagerdrift via KVik.

Dette betyder at Norddjurs Kommune samlet vil modtage ca. 18,3 mio. kr. i kompensation, hvoraf 3,8 mio. kr. vedrører 2022.

Fordrevne fra Ukraine

Af aftalen fremgår det, at der er enighed om at regeringen er indstillet på at sikre at kommunerne under ét får dækket nettomerudgifterne der vedrører fordrevne fra Ukraine.

Dette er aftalt via tre aktstykker som samlet udgør 50 mio. kr. Beløbet skal dække udgifter til kost og logi. Der er i aftalen enighed om at kompensere kommunerne med 164 mio. kr. på baggrund af nettomerudgifter. Senere på året vil KL og regeringen følge op på økonomien på området, når der er større klarhed over situationen. Kompensationsbeløbene udbetales på baggrund af indbyggertal.

Der endvidere truffet aftale om at målrette finansiering til kommunerne der har modtaget særligt mange fordrevne fra Ukraine. Særtilskuddet udgør 235,5 mio. kr. og udbetales efter antal visiterede opgjort per 19. maj 2022.

Den samlede virkning for Norddjurs Kommune er et tilskud på ca. 3,4 mio. kr.

Særtilskudspulje §16

I henhold til udligningsloven er der permanent afsat en pulje på 350 mio. kr. årligt til særligt vanskeligt stillede kommuner. I 2023 er denne pulje forhøjet med 250 mio. kr., således at den udgør 600 mio. kr. Staten finansierer 150 mio. kr. og kommunerne finansierer selv de sidste 100 mio. kr. af forhøjelsen. Det fremgår af aftalen, at de 250 mio. kr. skal målrettes ”de mest vanskeligt stillede kommuner”.

Kriterierne som tilskuddet vil blive udbetalt efter, oplyses i forbindelse med udmeldingen af statsgarantien, som udsendes til kommunerne ultimo juni.

Tilskudspulje til skatteændringer

Det er aftalt at der afsættes en pulje på 150 mio. kr. Pulje skal understøtte skattefleksibilitet i kommunerne indenfor en samlet uændret kommunal skat. Der er tale om en ansøgningspulje som fordeles af Indenrigs- og Boligministeriet. Tilskudsprocenten fra puljen kan højst udgøre 75 pct. i 2023, 50 pct. i 2024 og 2025 og 25 pct. i 2026.

Puljen er mindre attraktiv end skattepuljen, som blev afsat i udligningsreformen. Hvis kommuner der led tab i udligningsreformen sætter skatten op, vil andre kommuner have mulighed for at sætte skatten tilsvarende ned med tilskud. Puljen til skattestigninger udgør minimum 228 mio. kr. i 2023. Tilskuddet til skatnedsættelser udgør 90 pct. af provenutabet i 2023 og 2024, 85 pct. i 2025 og 80 pct. i 2026 og endeligt 75 pct. i 2027.